

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

**ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟ
ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1998 ΕΩΣ 2008, ΓΙΑ ΘΕΣΕΙΣ
ΕΙΣΔΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ Η ΑΡΧΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ
ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ Α8 ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΣΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ Ή ΙΣΟΤΙΜΟ ΠΡΟΣΟΝ**

Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο, 31 Οκτωβρίου 2009

Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες

ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα στο τετράδιο απαντήσεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΘΕΣΗ

(μονάδες 40)

Να αναπτύξετε το πιο κάτω θέμα (400 - 450 λέξεις)

Στις μέρες μας παρατηρείται έντονα το φαινόμενο της απάθειας και της αδιαφορίας των πολιτών, ιδιαίτερα των νέων, για την πολιτική ζωή του τόπου.

Να αναζητήσετε τα αίτια του φαινομένου αυτού και να επισημάνετε τους κινδύνους που εγκυμονεί μια τέτοια στάση.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

(μονάδες 30)

Να διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Βρισκόμαστε αναμφίβολα στο κορυφαίο σημείο του νεοτεχνολογικού πολιτισμού μας, με τη λεωφόρο αυτή να χαράσσεται από τις επιστημονικές αιχμές της Γενετικής και της Μικροηλεκτρονικής, στις οποίες προστέθηκε πρόσφατα και η Νανοτεχνολογία. Βιώνουμε, περιδιαβαίνοντας αυτή τη λεωφόρο, μια συναρπαστική εποχή στις σχέσεις μας με τις «μηχανές», μια σχέση όμως που κρύβει μέσα της πολλά προβλήματα, τα οποία προέρχονται από τη βεβιασμένη και λανθασμένη πολλές φορές εφαρμογή της νέας γνώσης. Και τούτο, διότι οι νέοι αυτοί επιστημονικοί τομείς ενέχουν πολλούς άγνωστους παράγοντες, οι περισσότεροι από τους οποίους δεν μπορούν να αποκαλυφθούν εύκολα πριν από μια ευρείας κλίμακας εφαρμογή.

Η θεώρηση αυτή αναδεικνύει τους πιθανούς κινδύνους μιας αλόγιστης εφαρμογής της νέας γνώσης με το διακύβευμα να αφορά την ασφάλεια και την προστασία ή όχι των χρηστών μιας νέας εφαρμογής, τα δικαιώματά τους εν ολίγοις. **Για τη σωστή λοιπόν προσέγγιση της πολιτικής για τις νέες τεχνολογίες και της συνακόλουθης πρακτικής, σημασία έχουν τρεις κύριοι τύποι ηθικών αρχών.**

Η πρώτη αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, υπό το πρίσμα ότι ο καθένας πρέπει να έχει το δικαίωμα να μπορεί να επιλέγει για να εντάξει στη διατροφή του νεοφανή τρόφιμα (μεταλλαγμένα) ή όχι. Η δεύτερη αρχή έχει να κάνει με την αναγκαιότητα της δημόσιας παρέμβασης και φροντίδας, με τις κυβερνήσεις και τους ισχυρούς εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς να έχουν την υποχρέωση της σωστής πληροφόρησης, της ευαισθητοποίησης και της προστασίας των πολιτών. Το παράδειγμα των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών είναι αποκαλυπτικό, καθώς μετά την άκριτη εν πολλοίς αλλά κερδοσκοπική εξάπλωσή τους σε πολλές χώρες, η ερευνητική σκαπάνη αποκάλυψε κινδύνους για την υγεία των καταναλωτών, παραβιάζοντας τα δικαιώματά τους και ανάγκασε τη Γερμανία λ.χ. να αποφασίσει πρόσφατα τη διακοπή καλλιέργειας γενετικώς τροποποιημένου καλαμποκιού στο έδαφός της. **Μια τρίτη αρχή αφορά την κοινωνική δικαιοσύνη**, υπό το πρίσμα ότι, επειδή η κάθε επιστημονοτεχνολογική πρόοδος έχει ένα "κόστος", το κόστος αυτό θα πρέπει να κατανέμεται ακριβοδίκαια, με το μέγιστο δηλαδή να πηγαίνει σε εκείνους που κερδίζουν από μια νέα εφαρμογή και το ελάχιστο σε αυτούς οι οποίοι υφίστανται τις επιπτώσεις. Οι ηθικές αυτές αρχές συνδέονται και με το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο ζούμε. Γι' αυτό, η διάκριση επιστημονικών, ηθικών και κοινωνικών προβλημάτων δεν είναι πάντα εύκολη. Και εδώ επιστρατεύεται η Βιοηθική, για να ρίξει το δικό της φως και να διαλευκάνει αυτές τις διακρίσεις.

Οι βιοηθικές όμως παραβιάσεις σήμερα συνεχίζονται σε ένα επίπεδο μαζικό και επικίνδυνο: Με την κακή εφαρμογή ορισμένων γενετικών νεωτερισμών, οι οποίοι αφορούν λ.χ. το γενετικό επανασχεδιασμό της ζωής, όπως τα παιδιά κατά παραγγελία· με την αναζητούμενη κλωνοποίηση ανθρώπων που παραβιάζει θεμελιώδεις ηθικές αρχές, οι οποίες διέπουν την αναπαραγωγή, το σεβασμό του ανθρώπου και την προστασία του γενετικού του υλικού· με την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή σε γυναίκες πέραν των ορίων τεκνοποίησης παραβιάζοντας έτσι τα δικαιώματα των παιδιών· με την εμπορευματοποίηση της γονιδιωματικής γνώσης διά των ευρεσιτεχνιών κ.α.

Οι αντιστάσεις όμως που εγείρονται από τις βιοηθικές προσεγγίσεις ενοχλούν πολλούς. Άλλους διότι εμποδίζονται να αποβλέπουν στην αισχροκέρδεια και άλλους που δεν κατανοούν τους κινδύνους μιας ανεξέλεγκτης γενετικής μηχανικής με τις σημερινές δυνατότητές της. Το αποτέλεσμα είναι να ακούγονται απόψεις ότι η βιοηθική λειτουργεί σαν τροχοπέδη στην επιστημονοτεχνολογική πρόοδο! Η αλήθεια όμως είναι ότι η Βιοηθική είναι ένα νέο διεπιστημονικό γνωσιακό αντικείμενο που ασχολείται με την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και των πράξεων του ανθρώπου, με στόχο να μην εμποδίζονται οι ευεργετικές εφαρμογές της νέας γνώσης και να περιορίζονται οι κίνδυνοι από την αλόγιστη, βεβιασμένη και ανεξέλεγκτη εφαρμογή της. Δεν

είναι δηλαδή οδόφραγμα, όπως θέλουν να την παρουσιάσουν μερικοί για δικούς τους λόγους. **Η νέα γνώση λοιπόν είναι σαν το νερό που ξεδιψά αλλά πνίγει κιόλας:** Το πώς πρέπει να τη χειριζόμαστε για να μην καταπατούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αποκλειστικά θέμα βιοηθικής παιδείας και ευαισθητοποίησης των πάντων, πολιτικών και πολιτών.

Σ.Ν. Αλαχιώτης
Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, 11 Οκτωβρίου 2009
Διασκευή

Ερωτήσεις:

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του πιο πάνω κειμένου.
(100 - 120 λέξεις) **(μονάδες 10)**
2. «Για τη σωστή λοιπόν προσέγγιση της πολιτικής για τις νέες τεχνολογίες και της συνακόλουθης πρακτικής, σημασία έχουν τρεις κύριοι τύποι ηθικών αρχών... Μια τρίτη αρχή αφορά την κοινωνική δικαιοσύνη».
Ποια σημασία έχει η ηθική αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης σε σχέση με την πολιτική της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με δυο τουλάχιστον παραδείγματα (80-100 λέξεις). **(μονάδες 10)**
3. «Η νέα γνώση λοιπόν είναι σαν το νερό που ξεδιψά αλλά πνίγει κιόλας. »
Να αναπτύξετε την πιο πάνω θέση του συγγραφέα παραθέτοντας συγκεκριμένα παραδείγματα. (80-100 λέξεις). **(μονάδες 10)**

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΓΛΩΣΣΑ

(μονάδες 30)

1. Να αντικαταστήσετε τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με συνώνυμές τους (μια συνώνυμη για κάθε λέξη). Τα συνώνυμα θα πρέπει να περιορίζονται στη σημασία που έχουν οι λέξεις μέσα στο κείμενο. **(μονάδες 6)**
 - α) ενέχουν
 - β) νεοφανή
 - γ) άκριτη
 - δ) κατανέμεται
 - ε) να διαλευκάνει
 - στ) τροχοπέδη

2. Για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε μια ομόρριζή της, στο γραμματικό τύπο που καθορίζεται.

(μονάδες 6)

- α) διακύβευμα: ρήμα
- β) παρέμβαση: επίθετο
- γ) εγείρονται: ουσιαστικό
- δ) χρήστης: επίθετο
- ε) θεμελιώδεις: ρήμα
- στ) χαράσσεται: ουσιαστικό

3. Να γράψετε το β' συνθετικό των πιο κάτω λέξεων:

(μονάδες 6)

- α) καχεξία
- β) λεωφόρος
- γ) έλλειψη
- δ) μεμψίμοιρος
- ε) δυσοίωνος
- στ) ευπαθής

4. Για κάθε μια από τις υπογραμμισμένες λέξεις σας δίνονται τρεις επιλογές. Να επισημάνετε τη λέξη που είναι αντίθετη της υπογραμμισμένης και να τη γράψετε στο τετράδιό σας.

(μονάδες 6)

- α) οίηση: έπαρση, καταδεκτικότητα, εξυγίανση
- β) εξαχρείωση: εκφυλισμός, ηθικότητα, αλλοίωση
- γ) παρελκυστικός: επιταχυντικός, ελκυστικός, αναβλητικός
- δ) εχέφρων: νουνεχής, σώφρονας, απερίσκεπτος
- ε) συγχρωτισμός: κοινωνικότητα, συσκοτίση, απομόνωση
- στ) απηνής: επιεικής, αδιάλλακτος, δυσπροσάρμοστος

5. Σε κάθε μια από τις ομάδες λέξεων που ακολουθούν μία μόνο λέξη είναι γραμμένη ορθά. Να την επισημάνετε και να τη γράψετε στο τετράδιό σας.

(μονάδες 6)

- α) πηχυαίος, πηχιαίος, πυχιαίος
- β) ανεξιθρησκεία, ανεξιθρησκία, ανεξειθρησκεία
- γ) εκτεθειμένος, εκτεθημένος, εκτεθιμένος
- δ) αρχαιρεσίες, αρχιερεσίες, αρχεραισίες
- ε) διόροφος, διώροφος, δυόρωφος
- στ) συνδετημόνας, συνδαιτημόνας, συνδαιτυμόνας

ΤΕΛΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

**ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟ ΣΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 1998 ΕΩΣ 2008, ΓΙΑ ΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΔΟΧΗΣ ΣΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ Η ΑΡΧΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΗΝ
ΚΛΙΜΑΚΑ Α8 ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ
ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΣΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ Ή ΙΣΟΤΙΜΟ ΠΡΟΣΟΝ**

Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο, 31 Οκτωβρίου 2009

Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΤΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Δε σημειώνουμε τίποτε στο γραπτό.
2. Γράφουμε στο εξώφυλλο με μπλε πένα.
3. Ο κλασματικός αριθμός είτε στις επιμέρους ερωτήσεις είτε στη συνολική βαθμολογία παραμένει.
4. Αν η απάντηση σε μια ερώτηση παίρνει (0), σημειώνεται στο εξώφυλλο.
5. Αν μια ερώτηση δεν έχει απαντηθεί σημειώνουμε στο εξώφυλλο παύλα (-).
6. Στο εξώφυλλο βάζουμε τον κωδικό μας αριθμό και τη μονογραφή μας.
7. Αν συμβεί οτιδήποτε κατά τη διόρθωση, επικοινωνούμε με τους υπεύθυνους των εξετάσεων.
8. Η σημείωση των βαθμών στο εξώφυλλο γίνεται ως εξής:

II: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΘΕΣΗ

1. Περιεχόμενο	(μονάδες 12)
2. Δομή	(μονάδες 12)
3. Έκφραση	(μονάδες 12)
4. Ορθογραφία	(μονάδες 4)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

5. Β1	(μονάδες 10)
6. Β2	(μονάδες 10)
7. Β3	(μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΓΛΩΣΣΑ

8. Γ1	(μονάδες 6)
9. Γ2	(μονάδες 6)
10. Γ3	(μονάδες 6)
11. Γ4	(μονάδες 6)
12. Γ5	(μονάδες 6)

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ**ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΘΕΣΗ**

(Μονάδες 40)

Στις μέρες μας παρατηρείται έντονα το φαινόμενο της απάθειας και της αδιαφορίας των πολιτών, ιδιαίτερα των νέων, για την πολιτική ζωή του τόπου.

Να αναζητήσετε τα αίτια του φαινομένου αυτού και να επισημάνετε τους κινδύνους που εγκυμονεί μια τέτοια στάση.

A. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ : 12 μονάδες

- Πρόλογος: Εισαγωγή στο θέμα: 1 μονάδα
- Επίλογος: Συμπέρασμα, κλείσιμο: 1 μονάδα
- Οι υπόλοιπες 10 μονάδες μοιράζονται στις ιδέες και στη δικαιολόγηση /τεκμηρίωση.

Κύριο Θέμα:**I. Αίτια του φαινομένου:**

- Κρίση στην πολιτική ζωής. Αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών. Αναξιοπιστία του πολιτικού συστήματος
- Ασυνέπεια λόγων και έργων. Κομματικός φανατισμός.
- Κρίση θεσμών. Κλονισμός της εμπιστοσύνης των πολιτών
- Αδιέξοδα - άλυτα σοβαρά προβλήματα. Απογοήτευση αίσθημα αδικίας.
- Αποπροσανατολιστικός ρόλος των ΜΜΕ . Προπαγάνδα → υπνωτισμός της πολιτικής συνείδησης εξουδετέρωση πολιτικής δράσης. .
- Επικράτηση του υλικού ευδαιμονισμού → αλλοτρίωση έλλειψη πνευματικών ενδιαφερόντων και ανησυχιών
- Ανταγωνιστικό ωφελιμιστικό πνεύμα ατομικιστικό πνεύμα, της εποχής
-

II. Κίνδυνοι :

- Πλήττεται η κοινωνικότητα και η συνεργασία των πολιτών για τη διασφάλιση καλύτερων όρων ζωής.
- Αδυναμία ελέγχου της πολιτικής εξουσίας → αποσιώπηση, συγκάλυψη αυθαιρεσιών, υπερβάσεων, ατασθαλιών.
- Πρόσφορο έδαφος για δημαγωγίες και πολιτική χειραγώγηση.
- Υπονόμευση του δημοκρατικού πολιτεύματος, το οποίο διασφαλίζεται με την υπεύθυνη συμμετοχή των πολιτών.
- Αδυναμία επίλυσης κοινωνικών, εθνικών, πολιτικών και παναθρώπινων προβλημάτων.
- Αδυναμία εξυπηρέτησης εθνικών συμφερόντων
- Αδυναμία διασφάλισης του πολιτικού μέλλοντος της χώρας.
- ...

B. ΔΟΜΗ: 12 μονάδες

Εξωτερικά στοιχεία: Πρόλογος, Κύριο θέμα, Επίλογος.

Η ύπαρξή τους και μόνο ανεξάρτητα από την καταλληλότητα του περιεχομένου:

2 μονάδες

- Θέση, Υποστήριξη, Συμπεράσματα και τεκμηρίωσή τους : 4 μονάδες
- Δομή παραγράφων: 2 μονάδες
- Αλληλουχία ιδεών και σύνδεσή τους: 4 μονάδες
- Αριθμός λέξεων: Κάθε 50 περισσότερες λέξεις περίπου (=2 περίπου παράγραφοι) αποκόπτεται 1 μονάδα.

Γ. ΕΚΦΡΑΣΗ: 12 μονάδες

- Σαφήνεια- Σύνταξη: 4 μονάδες
- Ακριβολογία- Επιλογή κατάλληλου λεξιλογίου- Ορθή χρήση όρων: 4 μονάδες
- Χρήση συνδετικών λέξεων μεταξύ προτάσεων και παραγράφων: 2 μονάδες
- Ύφος ανάλογο του κειμενικού είδους : 2 μονάδες

Δ. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ: 4 μονάδες

Ορθή χρήση γραμματικών κανόνων: Κάθε 4 ορθογραφικά λάθη αποκόπτεται 1 μονάδα

Εκθέσεις εντελώς εκτός θέματος βαθμολογούνται με 0 σε όλα τα σημεία.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

(Μονάδες 30)

Να διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε και στις τρεις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Βρισκόμαστε αναμφίβολα στο κορυφαίο σημείο του νεοτεχνολογικού πολιτισμού μας, με τη λεωφόρο αυτή να χαράσσεται από τις επιστημονικές αιχμές της Γενετικής και της Μικροηλεκτρονικής, στις οποίες προστέθηκε πρόσφατα και η Νανοτεχνολογία. Βιώνουμε, περιδιαβαίνοντας αυτή τη λεωφόρο, μια συναρπαστική εποχή στις σχέσεις μας με τις «μηχανές», μια σχέση όμως που κρύβει μέσα της πολλά προβλήματα, τα οποία προέρχονται από τη βεβιασμένη και λανθασμένη πολλές φορές εφαρμογή της νέας γνώσης. Και τούτο, διότι οι νέοι αυτοί επιστημονικοί τομείς ενέχουν πολλούς άγνωστους παράγοντες, οι περισσότεροι από τους οποίους δεν μπορούν να αποκαλυφθούν εύκολα πριν από μια ευρείας κλίμακας εφαρμογή. Η θεώρηση αυτή αναδεικνύει τους πιθανούς κινδύνους μιας αλόγιστης εφαρμογής της νέας γνώσης με το διακύβευμα να αφορά την ασφάλεια και την προστασία ή όχι των χρηστών μιας νέας εφαρμογής, τα δικαιώματά τους εν ολίγοις.

Για τη σωστή λοιπόν προσέγγιση της πολιτικής για τις νέες τεχνολογίες και της συνακόλουθης πρακτικής, σημασία έχουν τρεις κύριοι τύποι ηθικών αρχών. Η πρώτη αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, υπό το πρίσμα ότι ο καθένας πρέπει να έχει το δικαίωμα να μπορεί να επιλέγει για να εντάξει στη διατροφή του γεωφανή τρόφιμα (μεταλλαγμένα) ή όχι. Η δεύτερη αρχή έχει να κάνει με την αναγκαιότητα της δημόσιας παρέμβασης και φροντίδας, με τις κυβερνήσεις και τους ισχυρούς εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς να έχουν την υποχρέωση της σωστής πληροφόρησης, της ευαισθητοποίησης και της προστασίας των πολιτών. Το παράδειγμα των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών είναι αποκαλυπτικό, καθώς μετά την άκριτη εν πολλοίς αλλά κερδοσκοπική εξάπλωσή τους σε πολλές χώρες, η ερευνητική σκαπάνη αποκάλυψε κινδύνους για την υγεία των καταναλωτών, παραβιάζοντας τα δικαιώματά τους και ανάγκασε τη Γερμανία λ.χ. να αποφασίσει πρόσφατα τη διακοπή καλλιέργειας γενετικώς τροποποιημένου καλαμποκιού στο έδαφός της. **Μια τρίτη αρχή αφορά την κοινωνική δικαιοσύνη**, υπό το πρίσμα ότι, επειδή η κάθε επιστημονοτεχνολογική πρόοδος έχει ένα "κόστος", το κόστος αυτό θα πρέπει να κατανέμεται ακριβοδίκαια, με το μέγιστο δηλαδή να πηγαίνει σε εκείνους που κερδίζουν από μια νέα εφαρμογή και το ελάχιστο σε αυτούς οι οποίοι υφίστανται τις επιπτώσεις.

Οι ηθικές αυτές αρχές συνδέονται και με το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο ζούμε. Γι' αυτό, η διάκριση επιστημονικών, ηθικών και κοινωνικών προβλημάτων δεν είναι πάντα εύκολη. Και εδώ επιστρατεύεται η Βιοηθική, για να ρίξει το δικό της φως και να διαλευκάνει αυτές τις διακρίσεις. Οι βιοηθικές όμως παραβιάσεις σήμερα συνεχίζονται σε ένα επίπεδο μαζικό και επικίνδυνο: Με την κακή εφαρμογή ορισμένων γενετικών νεωτερισμών, οι οποίοι αφορούν λ.χ. το γενετικό επανασχεδιασμό της ζωής, όπως τα παιδιά κατά παραγγελία· με την αναζητούμενη κλωνοποίηση ανθρώπων που παραβιάζει θεμελιώδεις ηθικές αρχές, οι οποίες διέπουν την αναπαραγωγή, το σεβασμό του ανθρώπου και την προστασία του γενετικού του υλικού· με την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή σε γυναίκες πέραν των ορίων τεκνοποίησης παραβιάζοντας έτσι τα δικαιώματα των παιδιών· με την εμπορευματοποίηση της γονιδιωματικής γνώσης διά των ευρεσιτεχνιών κ.α.

Οι αντιστάσεις που εγείρονται από τις βιοηθικές προσεγγίσεις ενοχλούν πολλούς. Άλλους διότι εμποδίζονται να αποβλέπουν στην αισχροκέρδεια και άλλους που δεν κατανοούν τους κινδύνους μιας ανεξέλεγκτης γενετικής μηχανικής με τις σημερινές δυνατότητές της. Το αποτέλεσμα είναι να ακούγονται απόψεις ότι η βιοηθική λειτουργεί σαν τροχοπέδη στην επιστημονοτεχνολογική πρόοδο! Η αλήθεια όμως είναι ότι η Βιοηθική είναι ένα νέο διεπιστημονικό γνωσιακό αντικείμενο που ασχολείται με την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και των πράξεων του ανθρώπου, με στόχο να μην εμποδίζονται οι ευεργετικές εφαρμογές της νέας γνώσης και να περιορίζονται οι κίνδυνοι από την αλόγιστη, βεβιασμένη και ανεξέλεγκτη εφαρμογή της. Δεν είναι δηλαδή οδόφραγμα, όπως θέλουν να την παρουσιάσουν μερικοί για δικούς τους λόγους. **Η νέα γνώση λοιπόν είναι σαν το νερό που ξεδιψά αλλά πνίγει κιόλας:** Το πώς πρέπει να τη χειριζόμαστε για να μην

καταπατούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αποκλειστικά θέμα βιοηθικής παιδείας και ευαισθητοποίησης των πάντων, πολιτικών και πολιτών.

Σ.Ν. Αλαχιώτης

Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, 11 Οκτωβρίου 2009

Διασκευή

Ερωτήσεις:

1. **Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του πιο πάνω κειμένου.**
(100- 120 λέξεις) (10 μονάδες)

Η περίληψη βαθμολογείται ως εξής:

Περιεχόμενο: (6 μονάδες)

Κύρια σημεία (μονάδες ανάλογες με τη βαρύτητα των σημείων):

- Κορύφωση του νέου τεχνολογικού πολιτισμού. Προβλήματα κίνδυνοι από την εφαρμογή της νέας γνώσης
- Η πολιτική της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών. Κύριες ηθικές αρχές:
 - α. διασφάλιση Ανθρώπινων Δικαιωμάτων
 - β. Δημόσια παρέμβαση για την πληροφόρηση και προστασία των πολιτών
 - γ. Αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης
- Ο ρόλος της βιοηθικής – βιοηθικές παραβιάσεις
- Αντιρρήσεις περί βιοηθικής – βιοηθική παιδεία
- Για υπέρβαση του ορίου λέξεων κατά 25% αφαιρείται 0.5 μονάδα. Για υπέρβαση κατά 100% αφαιρούνται 2 μονάδες.

Δομή: (3 μονάδες)

- Αναδιοργάνωση συλλογιστικής κειμένου (πορεία σκέψης του συγγραφέα)
- Χρήση κατάλληλων συνδετικών λέξεων
- Για απλή αντιγραφή των κύριων σημείων χωρίς σύνδεση: 0 μονάδες

Γλώσσα – Έκφραση: (1 μονάδα)

Αφαιρείται 0.5 μονάδα για κάθε 6 ορθογραφικά λάθη και 0.5 μονάδα για κάθε 4 συντακτικά λάθη.

2. **«Για τη σωστή λοιπόν προσέγγιση της πολιτικής για τις νέες τεχνολογίες και της συνακόλουθης πρακτικής, σημασία έχουν τρεις κύριοι τύποι ηθικών αρχών... Μια τρίτη αρχή αφορά την κοινωνική δικαιοσύνη».**

Ποια σημασία έχει η ηθική αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης σε σχέση με την πολιτική της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με δυο τουλάχιστον παραδείγματα (80-100 λέξεις). (10 μονάδες)

Η τήρηση της αρχής της κοινωνικής δικαιοσύνης έχει μεγάλη σημασία διότι:

- Συμβάλλει στην απάλειψη των ανισοτήτων ανάμεσα στους τεχνολογικά προηγμένους και τεχνολογικά υπανάκτους: λαούς, κοινωνικές τάξεις, άτομα.
- Συνεπάγεται την ίση πρόσβαση ατόμων, κοινωνικών τάξεων και λαών στα τεχνολογικά επιτεύγματα και κατ' επέκταση την ίση επικάρπωση όλων των ωφελημάτων που συνεπάγεται η εφαρμογή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.
- Επιβάλλει ώστε το κόστος από την εφαρμογή της επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου να κατανέμεται ακριβοδίκαια: Εκείνοι που ευεργετούνται σε μεγαλύτερο βαθμό από την τεχνολογία να επωμίζονται και το μεγαλύτερο κόστος. Αντίθετα, εκείνοι που απολαμβάνουν ελάχιστα από τα αγαθά της τεχνολογίας να έχουν το ελάχιστο κόστος.
- Προστατεύει από τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Παραδείγματα:

- Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ή οι εύποροι καταναλωτές (βιομήχανοι, ξενοδόχοι, κλπ) να πληρώσουν το πρόστιμο που επέβαλε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την εκπομπή ρύπων και όχι ο φτωχός καταναλωτής.
- Κάλυψη από το κράτος της δαπάνης για σύνδεση με το διαδίκτυο των απομακρυσμένων κοινοτήτων.
- Προγράμματα επιμόρφωσης των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων στον τομέα της ψηφιακής τεχνολογίας.
- Επιχορήγηση από το κράτος της αγοράς προϊόντων τεχνολογίας από τις οικονομικά ασθενέστερες ομάδες πληθυσμού.

3. «Η νέα γνώση λοιπόν είναι σαν το νερό που ξεδιψά αλλά πνίγει κιόλας. »

Να αναπτύξετε την πιο πάνω θέση του συγγραφέα παραθέτοντας συγκεκριμένα παραδείγματα. (80-100 λέξεις). **(10 μονάδες)**

Η νέα γνώση ξεδιψά:

- Απελευθέρωση από την έγνοια και το φόβο του αγνώστου
- Ανακούφιση από το μόχθο και τις αρρώστιες
- Διάνοιξη νέων πνευματικών οριζώντων
- Εξοπλισμός με εφόδια → κοινωνική και επαγγελματική καταξίωση
- Έξοδος από την απομόνωση και τη μοναξιά.
- Ενίσχυση αυτοεικόνας και αυτοεκτίμησης
- Νόημα και περιεχόμενο στη ζωή.
- ...

Η γνώση πνίγει: Όταν η γνώση δεν συνοδεύεται από το ήθος και την αρετή μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο:

- Στη χρησιμοποίησή της γνώσης/τεχνολογίας για εξυπηρέτηση προσωπικών συμφερόντων. Εκμετάλλευση, εξαπάτηση, κοινωνική αδικία
- Στον ατομικισμό, στον υλισμό, στον μηδενισμό.
- Στην ακόρεστη αναζήτηση, στο σχολαστικισμό, στην υπερβολική εξειδίκευση, στη συνεχή αμφισβήτηση των πάντων.
- Στο κακό και στο έγκλημα: (κατασκευή όπλων μαζικής καταστροφής, ηλεκτρονικό έγκλημα κ.τ.λ,)
- Στην αλόγιστη χρήση της τεχνολογίας, στην εξάλειψη των φυσικών πόρων και στην καταστροφή του περιβάλλοντος.

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΓΛΩΣΣΑ

(μονάδες 30)

1. Να αντικαταστήσετε τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με συνώνυμές τους (μια συνώνυμη για κάθε λέξη). Τα συνώνυμα θα πρέπει να περιορίζονται στη σημασία που έχουν οι λέξεις μέσα στο κείμενο. (6 μονάδες)

- α) ενέχουν : περιέχουν, εμπεριέχουν, έχουν, περιλαμβάνουν, περικλείουν
 β) νεοφανή: πρωτοφανή, καινοφανή, νεόφερτα, καινούργια, νέα, πρωτοφανέρωτα, νεοφερμένα, πρωτοεμφανιζόμενα
 γ) άκριτη: άφρων, ανόητη, επιπόλαιη, απερίσκεπτη, αλόγιστη
 δ) κατανέμεται: διαιρείται, χωρίζεται, επιμερίζεται, καταμερίζεται, μοιράζεται, διαμοιράζεται
 ε) να διαλευκάνει: να αποσαφηνίσει, να διασαφηνίσει, να ξεκαθαρίσει, να φωτίσει, να ξεδιαλύνει
 στ) τροχοπέδη: εμπόδιο, φρένο, οδόφραγμα, ανάχωμα

2. Για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε μια ομόρριζή της, στο γραμματικό τύπο που καθορίζεται.

(6 μονάδες)

- α) διακύβευμα: ρήμα διακυβεύω
 β) παρέμβαση: επίθετο παρεμβατικός, -ή, -ό
 γ) εγείρονται: ουσιαστικό έγερση, ανέγερση, διέγερση, εξέγερση, εγερτήριο
 δ) χρήστης: επίθετο χρηστικός, χρήσιμος, χρησιμοποίησιμος, άχρηστος, εύχρηστος
 ε) θεμελιώδεις: ρήμα θεμελιώνω
 στ) χαράσσεται: ουσιαστικό χάραξη, χαρακιά, χάρακτης, παραχάραξη, παραχαράκτης, χαράκωμα, χάρακας, χαρακτήρας, χάρα(γ)μα

3. Να γράψετε το β΄ συνθετικό των πιο κάτω λέξεων:

(6 μονάδες)

α) <u>καχεξία</u>	έχω
β) <u>λεωφόρος</u>	φέρω
γ) <u>έλλειψη</u>	λείπω
δ) <u>μεμψίμοιρος</u>	μοίρα
ε) <u>δυσοίωνος</u>	οίωνος
στ) <u>ευπαθής</u>	πάσχω-έπαθον, παθαίνω

4. Για κάθε μια από τις υπογραμμισμένες λέξεις σας δίνονται τρεις επιλογές. Να επισημάνετε τη λέξη που είναι αντίθετη της υπογραμμισμένης και να τη γράψετε στο τετράδιό σας.

(6 μονάδες)

- α) οίηση: έπαρση, **καταδεκτικότητα**, εξυγίανση
 β) εξαχρείωση: εκφυλισμός, **ηθικότητα**, αλλοίωση
 γ) παρελκυστικός: **επιταχυντικός**, ελκυστικός, αναβλητικός
 δ) εχέφρων: νουνεχής, σώφρονας, **απερίσκεπτος**
 ε) συγχρωτισμός: κοινωνικότητα, συσκότιση, **απομόνωση**
 στ) απηνής: **επιεικής**, αδιάλλακτος, δυσπροσάρμοστος

5. Σε κάθε μια από τις ομάδες λέξεων που ακολουθούν μία μόνο λέξη είναι γραμμένη ορθά. Να την επισημάνετε και να τη γράψετε στο τετράδιό σας. (6 μονάδες)

- α) **πηχυαίος**, πηχιαίος, πυχιαίος
- β) ανεξιθρησκεία, **ανεξιθρησκία**, ανεξειθρησκεία
- γ) **εκτεθειμένος**, εκτεθημένος, εκτεθιμένος
- δ) **αρχαιρεσίες**, αρχιερεσίες, αρχεραισίες
- ε) διόροφος, **διώροφος**, δυόρωφος
- στ) συνδετημόνας, συνδαιτημόνας, **συνδαιτυμόνας**

- ΤΕΛΟΣ -